

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Bednarek

SSN Anna Dziergawka

w sprawie **R.K.**,

skazanej wyrokiem łącznym

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2026 r. w Izbie Karnej,

na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.),

kasacji wniesionej na niekorzyść skazanej przez Prokuratora Generalnego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej

z dnia 1 sierpnia 2025 r., sygn. akt IX K 280/25

1. **uchyla wyrok w zaskarżonej części, tj. w zakresie dotyczącym utworzenia węzła kary łącznej pozbawienia wolności (pkt I i II) i na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umarza postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego;**
2. **kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.**

Małgorzata Bednarek Antoni Bojańczyk Anna Dziergawka

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 1 sierpnia 2025 r., sygn. akt IX K 280/25, Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej w sprawie R.K. skazanej prawomocnymi wyrokami Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej:

1. wyrokiem z dnia 16 marca 2023 r., sygn. akt III K 1654/22, za ciąg przestępstw z art. 279 § 1 k.k. popełnionych w dniach: 16 kwietnia 2021 r. i 19 kwietnia 2021 r., przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k., na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 2 lata, której wykonanie zostało zarządzone postanowieniem z dnia 13 września 2024 r., sygn. akt III 1 Ko 1713/24; kara nie została wykonana;
2. wyrokiem nakazowym z dnia 29 marca 2023 r., sygn. akt III K 1732/22, za przestępstwo z art. 270 § 1 k.k., popełnione w nieustalonym czasie, nie później niż do dnia 29 października 2015 r., na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz za ciąg przestępstw z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. popełnionych w okresie od dnia 8 lipca 2022 r. do 29 lipca 2022 r. i w okresie od 8 sierpnia 2022 r. do dnia 2 listopada 2022 r., przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k., na karę 9 miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 10 zł każda; w miejsce kar jednostkowych orzeczono karę łączną roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 2 lat, której wykonanie zostało zarządzone postanowieniem z dnia 29 listopada 2024 r., sygn. akt III 1 Ko 1339/24 zaś postanowieniem z dnia 17 stycznia 2025 r., sygn. akt III 1 Ko 1692/24 zarządzona została zastępcza kara 50 dni pozbawienia wolności w zamian za nieuiszczoną grzywnę; kary nie zostały wykonane;
3. wyrokiem z dnia 13 maja 2024 r., sygn. akt IX K 1100/23, za: przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. popełnione w dniu 31 lipca 2023 r., na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz za dwa ciągi przestępstw z art. 279 § 1 k.k. i innych popełnione w dniu 31 lipca 2023 r., przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k., na karę roku pozbawienia wolności; w miejsce kar jednostkowych wymierzono karę łączną roku i 1 miesiąca pozbawienia wolności, którą skazana odbyła w całości,

na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w pkt 1 i 2 i orzekł w ich miejsce karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności (*pkt I*), na poczet której zaliczył skazanej okres dotychczas wykonanej kary w sprawie o sygn. akt III K 1654/22 od dnia 20 lipca 2025 r. godz. 11:30 do dnia 1 sierpnia 2025 r. (art. 577 k.p.k.) (*pkt II*), umorzył postępowanie w pozostałym zakresie (art. 572 k.p.k.) (*pkt III*), a także rozstrzygnął o kosztach sądowych i wynagrodzeniu obrońcy za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną skazanej z urzędu (*pkt IV i V*) (*k. 59 akt sprawy IX K 280/25*).

Wyrok łączny nie został zaskarżony apelacją przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 10 września 2025 r., w pierwszej instancji (*k. 66 akt sprawy IX K 280/25*).

Od powyższego wyroku kasację na niekorzyść skazanej wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżył go w części dotyczącej utworzenia węzła kary łącznej pozbawienia wolności (*pkt I i II*) i zarzucił rażące naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, tj. art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., stanowiące bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., polegające na wydaniu w dniu 1 sierpnia 2025 r. wyroku łącznego, który uprawomocnił się bez postępowania odwoławczego w dniu 10 września 2025 r. oraz orzeczeniu kary łącznej 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, obejmującej kary wymierzone wobec R.K. wyrokami Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej o sygn. akt: III K 1654/22 i III K 1732/22, podczas gdy postępowanie w tym samym przedmiocie, co do tych samych wyroków tej samej osoby zostało wcześniej zakończone wydaniem przez Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej w dniu 21 lipca 2025 r., pod sygn. akt III K 303/25 wyroku łącznego, który uprawomocnił się w dniu 29 lipca 2025 r.

W konkluzji kasacji skarżący wniósł o uchylenie orzeczenia w zaskarżonej części i na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umorzenie postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, w związku z czym mogła być w całości uwzględniona na posiedzeniu w oparciu o przepis art. 535 § 5 k.p.k.

W pełni podzielić należy stanowisko Prokuratora Generalnego, że w niniejszej sprawie doszło do rażącego naruszenia przepisów wskazanych w zarzucie kasacji, co z uwagi na charakter tych uchybień i ich następstwa - miało istotny wpływ na treść wyroku.

Niewątpliwie w dniu wyrokowania przez Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej, tj. 1 sierpnia 2025 r. — na co słuszenie zwraca uwagę autor kasacji — w obrocie prawnym funkcjonował już prawomocny wyrok łączny tego Sądu wydany w dniu 21 lipca 2025 r. w sprawie o sygn. akt III K 303/25, który węzłem kary łącznej obejmował kary orzeczone tymi samymi wyrokami Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej, tj. III K 1654/22 i III K 1732/22, a w ich miejsce wymierzono karę łączną roku i 9 miesięcy pozbawienia wolności, czyli o 3 miesiące wyższą niż w kwestionowanym orzeczeniu, co przesądziło o słusznym kierunku wniesienia kasacji, na niekorzyść skazanej. W tym miejscu należy też dostrzec, że postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego w sprawie o sygn. akt III K 303/25 było prowadzone w węższym zakresie niż postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego w sprawie o sygn. akt IX K 280/25 i nie objęło kar jednostkowych orzeczonych w wyroku o sygn. akt IX K 1100/23, co słuszenie skutkowało zaskarżeniem wyroku łącznego o sygn. akt IX K 280/25 jedynie w części będącej już przedmiotem wcześniejszego prawomocnego rozstrzygnięcia innego Sądu. Natomiast umorzenie postępowania co do wyroku o sygn. akt IX K 1100/25, na podstawie art. 572 k.p.k., w pkt. III wyrok łącznego o sygn. akt IX K 280/25 było w pełni zasadne, gdyż przypisane tam skazanej przestępstwa nie pozostawały w żadnym realnym zbiegu z innymi czynami zabronionymi będącymi przedmiotem analizy tego Sądu. Wyrok łączny wydany w dniu 21 lipca 2025 r. w sprawie o sygn. akt III K 303/25 nie został zaskarżony apelacją przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 29 lipca 2025 r., w pierwszej instancji (zob. wyrok łączny k. 77 akt sprawy IX K 280/25). Tym samym od tego dnia, tj. 29 lipca 2025 r., zaistniała negatywna przesłanka procesowa z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. w postaci *rei iudicatae* dla przyszłych rozstrzygnięć w przedmiocie kary łącznej, która miałaby obejmować te same skazania. W tej sytuacji wydanie drugiego wyroku łącznego w dniu 1 sierpnia 2025 r. w sprawie o sygn. akt IX K 280/25, który uprawomocnił się w dniu 10 września 2025 r. i orzeczenie kary łącznej 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, obejmującej kary wymierzone wobec R. K. wyrokami Sądu Rejonowego w Bielsku-

Białej o sygn. akt: III K 1654/22 i III K 1732/22, stanowiło uchybienie o randze bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. I jak słusznie zauważa skarżący, niczego w tej sytuacji nie zmienia fakt, że orzekając w przedmiocie wyroków łącznych Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej rozstrzygał w każdej ze spraw w odmiennej konfiguracji przedmiotowej, bowiem finalnie połączył w obu rozstrzygnięciach kary z tych samych wyroków.

Jak wielokrotnie wskazywano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w sytuacji, gdy wobec tej samej osoby zapadły dwa prawomocne wyroki łączne, obejmujące te same skazania, które objęte były tym węzłem w wyroku, który uprawomocnił się wcześniej, drugi z tych wyroków dotknięty jest w tym zakresie rażącym naruszeniem prawa, zaliczanym do tzw. bezwzględnych przyczyn uchylenia orzeczenia, przewidzianym w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. określanym jako naruszenie powagi rzeczy osądzonej (art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.). Taka sytuacja stanowi ujemną przesłankę procesową, przewidzianą w przepisie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., w zakresie wydania kolejnego orzeczenia w tym przedmiocie w przypadku, gdy w orzeczeniu wydawanym później miało dojść do rozstrzygnięcia tego, czy dokładnie te same skazania za czyny jednostkowe spełniają warunki do objęcia ich węzłem kary łącznej w wyroku łącznym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2011 r., II KK 149/11). Tego stanowiska nie podważa dyspozycja art. 575 § 1 k.p.k., przewidująca, że jeżeli po wydaniu wyroku łącznego zachodzi potrzeba wydania nowego wyroku łącznego, z chwilą jego uprawomocnienia poprzedni wyrok łączny traci moc. Rzecz w tym bowiem, że w omawianej sytuacji nie zachodziła żadna potrzeba wydania nowego wyroku łącznego obejmującego wymienione wyżej skazania (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2010 r., III KO 80/09, OSNwSK 2010, Nr 1, poz. 1709).

Z uwagi na powyższe, należało przychylić się do wniosku kasacji Prokuratora Generalnego, tj. uchylić wyrok w zaskarżonej części, tj. w zakresie dotyczącym utworzenia węzła kary łącznej pozbawienia wolności (*pkt I i II*) i na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umorzyć postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego. Rozstrzygnięcie o kosztach sądowych postępowania kasacyjnego oparto na przepisie art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. i art. 638 k.p.k.

Małgorzata Bednarek Antoni Bojańczyk Anna Dziergawka

[WB]

[r.g.]